

Guy Villaros

Otec sjednocené Evropy

KNA 2026

Robert Schuman, právník, politik, aktivní katolík, Otec Evropy. Guy Villaros, který předsedal teologické komisi během diecézní fáze beatifikačního procesu, ho

představuje ještě jinak: jako muže víry. Víry neokázalé, která se neopírá o církevní instituce ani o tradice, ale o důvěru a úctu k Bohu a jeho Matce. Víra dodávala Schumanovi trpělivost a schopnost přenést se přes nespravedlivou kritiku a ústrky, provázející politickou arénu, a hlavně schopnost rozlišovat, kdy je třeba v zájmu společné věci ustoupit a kdy je třeba jednat neústupně. „Obnovením ušlechtilosti politického jednání předefinoval model politika,“ všimá si autor. „Studium, rozjímání, modlitba, adorace: Schuman denně praktikoval to, čemu dnes říkáme *lectio divina*. Naslouchal též lidským prostředníkům, které mu Prozřetelnost posílala do cesty.“

Nakonec nejen beatifikační proces, ale i fakt, že je nazýván Otcem Evropy, odráží tyto jeho vlastnosti, jimiž může být inspirací i dnešním politikům. Schuman přitom nebyl, jak ukazuje Villaros, nějakým zbožným snílkem, naopak uvažoval velmi realisticky. Ať už se jednalo o regionální politiku v Lotrinsku, o politiku francouzskou nebo evropskou.

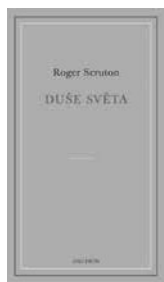
Zatímco v Evropě vyšla celá plejáda knížek o Robertu Schumanovi, v češtině jde o teprve druhou knihu po Wahlově výpravné knize *Robert Schuman: vizionář-politik-architekt Evropy*. Villaros se zaměřuje především na Schumanovo duchovní zrání. Obě knihy však velmi zřetelně ukazují, že „mír ve světě nelze zachovat bez tvůrčích snah, jež budou odpovídat nebezpečím, která jej ohrožují“.

Josef Beránek

Roger Scruton

Duše světa

Dauphin 2025

Britský filosof a myslitel Roger Scruton (1944–2020) je v českém prostředí dobře znám. Naši zemi navštěvoval již před pádem komunismu a ještě v poměrně

nedávných letech bylo možné jeho vytríbený řečnický a moderátorský styl pravidelně sledovat na každoročních konferencích Fórum 2000. Jeho dílem se prolínají myšlenky politického konzervatismu, který zastával a propagoval; významné místo v něm zaujímá estetika a umění, především hudba.

V knize *Duše světa* Roger Scruton předkládá hluboké zamyšlení nad niternou lidskou zkušeností vlastního „já“, která otevírá cestu k metafyzice, náboženství a estetice. Jeho cílem není hledat prostor pro metafyziku v mezerách současné vědy nebo hledat duši člověka a světa jakýmsi vylepšením filosofické argumentace. Scruton nepostupuje způsobem, který známe z analytické filosofie – nebuduje své závěry na přesně definovaných pojmech a formálních argumentech. Pokud je to pro někoho zklamání, je třeba zdůraznit, že tím autor činí přesně to, co hlásá. Přírodní i společenské vědy zkoumají podle Scrutona člověka z pohledu třetí osoby, jako „ono“ nebo „to“, které se, snad až na svou komplexitu, nikterak neliší od jiných předmětů zkoumání. Tím vědě uniká to zásadní, tedy že se lidský život odehrává v perspektivě vztahu první („já“) a druhé („ty“) osoby. Způsob zkoumání, jehož cílem je vysvětlení ve vědeckém slova smyslu, není podle Scrutona pro žitý svět lidských osob vhodný. Zatímco z pohledu redukcionistického výkladu vědy jsou fenomény jako láska, kráska, hudba nebo třeba

odpovědnost pouhými iluzemi mozku, v lepší případě užitečnými evolučními adaptacemi, stávají se tytéž jevy z perspektivy vztahu „já“ a „ty“ obráceného k bližnímu nebo k Bohu základními strukturami žitého lidského světa. Scruton vědu a její výsledky nepopírá. Místo toho propaguje kognitivní dualismus, který bere vědu vážně, ale považuje ji za jednu z možností, jak nahlížet svět. Odmítá descartovský dualismus hmoty a mysli a naopak přináší dualismus pohledů na jednotnou skutečnost. Jako hudební estetik a skladatel ilustruje tuto dvojakost perspektiv nejlépe v kapitole věnované hudbě. Ukazuje, jak věda na jednu stranu dokonale popisuje zvuk, zatímco ignoruje hudební pohyb, který cítí každý poučený milovník hudby. Kniha je bezpochyby inspirativním souborem argumentů pro nahlížení na skutečnost z perspektivy žitého světa. Tyto myšlenky je radost promýšlet a osvojovat si. Nejhlubší argument pro obrácení se k druhým osobám a Bohu jako k „ty“ spočívá v poznání a uvědomění si svého unikátního „já“. Tento niterný objev může a musí prožít jen každý sám jako nepřenositelný (protože tak niterně subjektivní) zážitek, o kterém zároveň tušíme, že jej sdílíme s ostatními osobami. Roger Scruton je jedním z těch autorů, se kterými je radost souhlasit i nesouhlasit, protože obě situace otvírají myslí nové obzory. Pro autora těchto řádků skončila cesta knihou poslechem Schubertova Smyčcového kvartetu G dur. Je na vás, kam se jí necháte zavést vy.

Tomáš Mančal